

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

تاریخ: ۹۷/۱۱/۱۶
شماره: ۲۱۳۵۱۰

بسمه تعالی

استاداران محترم سراسر کشور

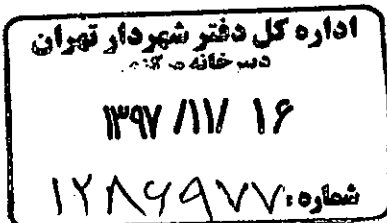
سلام علیکم

در راستای اجرای تبصره ماده ۱ آیین نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۶۳۶۸/ت/۵۳۷۴۶ هـ مورخ ۹۶/۱۰/۱۰ هیات محترم وزیران، به پیوست ضوابط تشخیص مشاغل و اصناف مزاحم شهری که با همکاری نمایندگان محترم دستگاه‌های عضو کارگروه ملی موضوع ماده ۶ آیین نامه یادشده تهیه گردیده است، جهت اجرا در شهرداری‌ها ابلاغ می‌شود. مسئولیت نظارت بر رعایت مفاد این دستورالعمل برعهده معاونین امور عمرانی استانداری‌ها می باشد.

عبدالرضا رحمانی فضلی
وزیر کشور

رونوشت:

- جناب آقای دکتر غفاری سرپرست محترم دبیرخانه کمیسیون خاص امور کلانشهر تهران و سایر کلانشهرها هیات دولت برای آگاهی
- جناب آقای دکتر جمالی نژاد رئیس محترم سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور برای آگاهی
- جناب آقای حسینی مشاور محترم وزیر و مسئول هماهنگی حوزه وزارتی برای آگاهی
- ✓ شهرداران محترم کلانشهرها برای آگاهی

وزارت کشور

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

معاونت امور شهرداری‌ها

ضوابط تشخیص مشاغل و اصناف مزاحم شهری

موضوع تبصره ماده ۱ آیین نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری

تصویب‌نامه شماره ۱۲۶۳۶۸/ت/۵۳۷۴۶ هـ مورخ ۹۶/۱۰/۱۰ هیات محترم وزیران

بهمن ماه ۱۳۹۷

نام خدا

کارگروه تهیه و تدوین ضوابط تشخیص مشاغل و اصناف مزاحم شهری

موضوع تبصره ماده ۱ آیین نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری

تصویب نامه شماره ۱۲۶۳۶۸/ت/۵۳۷۴۶هـ مورخ ۹۶/۱۰/۱۰ هیات محترم وزیران

- سید حبیب راضی - سرپرست دفتر هماهنگی عمرانی و خدمات شهری سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
- هاشم نوروزی فرد - رئیس گروه دفتر هماهنگی عمرانی و خدمات شهری سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
- حمیدرضا تحصیلی - مدیرعامل شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهری شهرداری تهران
- مسعود حمزه ای - مدیرکل دفتر نظارت بر طرح‌های توسعه و عمران وزارت راه و شهرسازی
- حمید هادی نیا - مشاور معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست
- علی طاهری - نماینده معاونت بازرگانی داخلی وزارت صنعت، معدن و تجارت
- سید محمد حسینی - مشاور رئیس اتاق اصناف ایران
- محسن عدل محمدی - دستیار مدیرکل بازرسی کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- پیمان صفائی - مدیر امور فنی و زیرساخت سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران
- فتاح رمضانعلی - معاون توسعه و اقتصاد شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهری شهرداری تهران
- علیرضا کردلو - کارشناس دفتر امور اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی
- فریده سیف آقایی - کارشناس مسئول مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- مهین میرزایی - کارشناس شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهری شهرداری تهران

ضوابط تشخیص مشاغل و اصناف مزاحم شهری

در اجرای تبصره ماده ۱ آیین نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری تصویب نامه شماره ۱۲۶۳۶۸/ت/۵۳۷۴۶ مورخ ۹۶/۱۰/۱۰ هیات محترم وزیران، ضوابط تشخیص مشاغل و اصناف مزاحم شهری در کارگروه ملی موضوع ماده ۶ آیین نامه یاد شده تصویب و به شرح ذیل اعلام می گردد.

ماده ۱- تعریف مزاحمت:

هرگونه فعالیتی که مخل سلامت، آسایش و ایمنی شهروندان یا ساکنین باشد. مزاحمت ها می توانند به انواع مزاحمت عام که سبب ایجاد اختلال در آسایش گروه یا جمع کثیری از شهروندان و مزاحمت های خاص که سبب ایجاد اختلال برای ساکنین و یا افرادی که در مجاورت فعالیت قرار دارند تقسیم بندی شوند.

ماده ۲- مشاغل و اصناف مشمول:

شهرداری در تشخیص مزاحمت مشاغل و اصناف مزاحم لازم است مولفه های زیر را مد نظر قرار دهد:

- ۱- در مورد مشاغل و اصناف مشمول انتقال، برابر ماده ۳ آیین نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری اقدام نماید.
- ۲- در مورد سایر مشاغل و اصناف برابر تبصره ۱ ماده ۳ آیین نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری با توجه به شدت مزاحمت، ناسازگاری با محیط شهری و شرایط محلی و معیارهای تعیین شده در ماده ۳ این بخشنامه، نسبت به صدور نظریه های تعطیل یا تمهید مطابق با مفاد ارائه شده در دستورالعمل اجرایی ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری به شماره ۱۶۶۸۶۸ مورخ ۹۷/۹/۱۳ اقدام نماید.

ماده ۳- انواع مزاحمت مشاغل و اصناف مزاحم شهری:

انواع مزاحمت *	گروه مزاحمت
سر و صدا	مزاحمت فیزیکی
لرزش	
انتقال حرارت	
پرتاب ذرات و براده ها	
نور شدید یا ممتد	
انجام فعالیت خارج از مکان مجاز	
گاز ، دود، دوده	مزاحمت شیمیایی
ذرات گرد و غبار	
انتشار بخار با فشار بالا	
بوی نامطلوب، نامطبوع و زننده	
اختلال در راه دسترسی	مزاحمت تردد
انباشت مواد زائد، زباله و مواد خطرناک	مزاحمت بصری
تلفیق دو مورد یا بیشتر از دو مورد از مزاحمت های این جدول	ترکیبی

* جدول ۸۰ رسته شغلی پرشمار در شهر با معرفی مزاحمت های احتمالی در پیوست شماره یک درج شده است که صرفاً برای راهنمایی و اطلاع کارشناسان ذی ربط می باشد.

ماده ۴- فرایند تشخیص مزاحمت:

تشخیص مزاحمت مشاغل و اصناف با تشکیل پرونده، انجام بازدید محلی، بررسی مدارک و مستندات و تطبیق شرایط با قوانین و مقررات توسط ارجاع به کارشناس ذیصلاح انجام می شود.

پیوست شماره ۱- جدول ۸۰ رسته شغلی پرشمار در شهر با معرفی انواع مزاحمت های احتمالی (این جدول صرفاً برای راهنمایی و اطلاع کارشناسان ذی ربط می باشد)

ردیف	نوع فعالیت	مزاحمت ناشی از آلودگی				مزاحمت												
		آب	هوا	صدا	خاک	فیزیکی			شیمیایی				تردد	مزاحمت بصری		توقیفی		
						سر و صدا	لرزش	انتقال حرارت	پرتاب ذرات و براده ها	نور شدید یا مستند	انجام فعالیت خارج از مکان مجاز	ذرات گرد و غبار		گاز، دود، دوده	انتشار بخار با فشار بالا		بوی نامطبوع، نامطلوب یا زننده	اختلال در دسترسی
۱	تعمیر سپر خودروهای سبک					*									*		*	
۲	خدمات برق اتومبیل (باتری سازی)	*				*									*		*	
۳	نصب لوازم تزئیناتی اتومبیل (دزدگیر، روکش، قفل ایمنی، سیستم صوتی)					*									*		*	
۴	تعویض روغن و پنجره گیری	*			*	*									*	*	*	
۵	تعمیر و نصب آگزوز (آگزوزسازی)		*		*	*							*		*		*	
۶	رسته مکانیکی خودروهای سبک				*	*									*		*	
۷	تون آب و تنظیم موتور				*	*							*		*		*	
۸	تعمیر جلوبندی و میزان فرمان				*	*									*		*	
۹	پارکینگ ها و توقفگاه ها		*		*	*									*		*	
۱۰	کارواش	*			*	*									*		*	
۱۱	اتوسرویس (مجمع های تعمیر گاهی گاراژها/ نمایندگی های تعمیر مجاز)				*	*									*		*	

پیوست شماره ۱- جدول ۸۰ رشته شغلی پرشمار در شهر با معرفی انواع مزاحمت های احتمالی (این جدول صرفاً برای راهنمایی و اطلاع کارشناسان ذی ربط می باشد)

مزاحمت														مزاحمت ناشی از آلودگی						
توکیبی	مزاحمت بصری		تردد	شیمیایی				فیزیکی						*	*	*	*			
*		*	*				*	*					*	*					گلگیر سازی (صافکاری)	۱۲
*		*	*	*			*	*					*	*			*		نقاشی اتومبیل	۱۳
*		*	*					*					*						تعمیر رادیاتور	۱۴
*		*	*	*				*					*						لنت کوبی / تعمیر ترمز / بوستر	۱۵
*		*					*					*	*						میل لنگ تراشی / خدمات موتور متحرک	۱۶
*		*	*					*					*						تعمیر جلو داشبورد و کنسول	۱۷
*		*	*				*	*				*	*						تشک دوزی و صندلی سازی اتومبیل	۱۸
*		*	*					*					*						تعمیر و نصب کمک فنر	۱۹
*		*	*					*											تعمیر شیشه و آینه اتومبیل	۲۰
		*	*	*				*					*	*					تعمیر موتور سبکت و دوچرخه	۲۱
*			*					*						*					اتومبیل کرایه و موسسات توریستی / آژانس	۲۲
*		*	*	*				*					*			*			تابلسازی نئون و پلاستیک	۲۳
*		*	*					*						*					میوه فروشی	۲۴
*			*	*				*					*						رستوران و تالار	۲۵
*			*	*				*			*		*			*			نانوایی سنتی	۲۶

پیوست شماره ۱- جدول ۸۰ رسته شغلی پرشمار در شهر با معرفی انواع مزاحمت های احتمالی (این جدول صرفاً برای راهنمایی و اطلاع کارشناسان ذی ربط می باشد)

ردیف	شرح شغل	مزاحمت ناشی از آلودگی											
		مزاحمت ناشی از آلودگی صوتی				مزاحمت ناشی از آلودگی بصری				مزاحمت ناشی از آلودگی فیزیکی			
تولیدی	تردد	شیمیایی	مزاحمت بصری	تولیدی	فیزیکی	شیمیایی	مزاحمت بصری	تولیدی	فیزیکی	شیمیایی	مزاحمت بصری	تولیدی	فیزیکی
۵۹	طباحتی	*						*					*
۶۰	فروش رنگ اتومبیل		*	*				*					*
۶۱	فروش موتور سیکلت و دوچرخه		*	*				*					*
۶۲	کاشی سرامیک		*	*				*					*
۶۳	لاستیک فروشی		*	*				*					*
۶۴	لحاف دوزی		*	*			*	*					*
۶۵	ماسک بندی		*	*	*								*
۶۶	آزمایشگاه			*								*	*
۶۷	بتن سازی		*	*			*	*		*		*	*
۶۸	بیمارستان			*						*	*	*	*
۶۹	تزریق پلاستیک	*	*	*	*	*	*	*		*		*	*
۷۰	تعمیر خودروهای گاز سوز	*	*	*	*			*		*		*	*
۷۱	تعمیر کنندگان دستگاه الکتروموتور، زنراتور، پمپ آب، شناور و دینام جوشکاری	*	*	*				*		*		*	*
۷۲	حلی سازی، کانال سازی (کولر و نهویه مطبوع)		*	*			*	*		*		*	*
۷۳	رادبولوزی		*										
۷۴	رنگ کاری چوب	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*
۷۵	روبه کوبی	*	*	*				*		*		*	*

پیوست شماره ۱- جدول ۸۰ رسته شغلی پرشمار در شهر با معرفی انواع مزاحمت های احتمالی (این جدول صرفاً برای راهنمایی و اطلاع کارشناسان ذی ربط می باشد)

مزاحمت														مزاحمت ناشی از آلودگی					
ترکیبی	مزاحمت بصری		تردد	شیمیایی				فیزیکی											
*		*		*											*	*	طلاسازی	۷۶	
*		*	*	*				*			*						کارگاه تولیدی شیرینی (قنادی)	۷۷	
*		*	*					*									لوله کشی و تأسیسات	۷۸	
*	*	*	*					*					*				منبت کاری دستی	۷۹	
*		*	*	*												*	نات و آب نبات	۸۰	

بیوست شماره ۲ - سرفصل های آموزشی ساماندهی مشاغل و اصناف

دوره های آموزشی در خصوص امور ساماندهی مشاغل و اصناف در دو بخش ارائه می شود:

بخش اول : آشنایی با کلیات ساماندهی مشاغل و اصناف و مفاهیم کلان

- ۱- قوانین و مقررات در ساماندهی مشاغل و اصناف
  - ۱-۱- قوانین مرتبط با شهرداری:
    - بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری ها
    - قانون هوای پاک
  - ۲-۱- سایر قوانین و مقررات:
    - آئین نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری مصوبه هیات وزیران سال ۱۳۹۶ و دستورالعمل های مربوطه
    - قوانین، آیین نامه ها و دستورالعمل های بهداشت، محیط زیست، نظام صنفی و انتظامی، کار و مصوبات شورای حفاظت فنی
    - مصوبات، ضوابط و مقررات مربوط به شهرک ها و نواحی صنعتی تخصصی ویژه اصناف
    - مصوبات شورای اسلامی شهر
    - سایر موارد مرتبط حسب مورد
- ۲- واژه ها و مفاهیم ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم
  - واژه های مرتبط با اصناف
  - واژه های مرتبط با آلودگی و مزاحمت
  - مفاهیم کلی برنامه ریزی شهری
  - واژه ها و مفاهیم در ساماندهی مشاغل
  - مفاهیم مرتبط با گردش کار امور بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری
- ۳- ساماندهی و جایگاه آن در مدیریت شهری
  - مفهوم و ابعاد ساماندهی
  - وظایف و نقش هر یک از سازمان ها در ساماندهی مشاغل و اصناف

- روشهای جلب مشارکت شهروندان در ساماندهی مشاغل و اصناف

- طرح پیشنهادی در ساماندهی مشاغل و اصناف در شرایط موجود

۴- روش های ساماندهی مشاغل در جهان و ایران

- نگاهی بر روند شکل گیری شهرها

- تجارب ساماندهی مشاغل در سایر کشورها

- تجربیات شهرهای کشور در ساماندهی مشاغل و اصناف

بخش دوم : مفاهیم فنی و تخصصی در ساماندهی مشاغل و اصناف

۱- شناخت انواع آلودگی ها و مزاحمت ها

- آلودگی آب، هوا، خاک ، صدا

- مزاحمت و انواع آن

۲- شناسایی و طبقه بندی مشاغل و اصناف به لحاظ انواع آلایندهی و مزاحمت

- مشاغل و اصناف سازگار با فعالیت های شهر

- مشاغل و اصناف ناسازگار با فعالیت های شهر

- دسته بندی انواع مشاغل بر اساس نوع آلایندهی و مزاحمت

۳- انواع تمهیدات تخصصی به تفکیک آلودگی و مزاحمت

- اولویت بندی مشاغل به لحاظ انواع مزاحمت و آلودگی

- دسته بندی انواع آلودگی و مزاحمت ناشی از فعالیت مشاغل و اصناف

- ارائه تمهیدات تخصصی بر اساس نوع آلودگی یا مزاحمت

- تمهیدات مرتبط با ساماندهی در سایر سازمانها و دستگاهها

۴- آشنایی و کاربرد نرم افزارهای هوشمند اتوماسیون بند ۲۰ و ساماندهی مشاغل

پیوست شماره ۳ - جدول عناوین و مدت زمان دوره های آموزشی

ردیف	مخاطبین	دوره آموزشی			
		مقدماتی	ساعت	تخصصی	
۱	کارشناس بازدید	گردش کار بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری و دستورالعمل های موجود	۴	شناسایی و دسته بندی مشاغل و اصناف مزاحم	۲
		آشنایی با مفاهیم کلی ساماندهی	۴	مشاغل سازگار و ناسازگار شهری	۲
		شناخت انواع آلودگی های آب، صدا، هوا و خاک	۴	انواع تمهیدات تخصصی به تفکیک آلودگی و مزاحمت	۶
		بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری و مهمترین مسائل حقوقی در اجرای آن	۲		
		جمع	۱۴	جمع	۱۰
۲	اعضای کمیسیون بند ۲۰، مدیران شهری و اعضای کارگروه محلی ساماندهی (موضوع ماده ۶ آیین نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری)	قوانین و مقررات در ساماندهی مشاغل، اصناف و صنایع	۴	ساماندهی در اسناد فرا دست	۲
		شناخت تمهیدات تخصصی به تفکیک انواع مزاحمت و آلودگی	۲	روش های ساماندهی مشاغل در جهان (مروری بر تجربیات سایر کشورها)	۲
		واژه ها و مفاهیم ساماندهی	۲	آشنایی و کاربرد نرم افزارهای هوشمند اتوماسیون بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری	۴
		جمع	۸	جمع	۸